

contat. 2 ff. 4 gl.

Samuelhof 4

11
22
5
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25

38
Q. D. B. P.
AVSPICIIIS
RECTORIS ACAD. MAGNIFICENTISSIMI
SERENISS. PRINCIPIS AC DOMINI
FRIDERICI AVGVSTI
PRINCIPIS REGII ET ELECTORATVS
SAXON. HEREDE
DE

Sive

SACRIFICIO PIACVLARI
PRO NOXA
OFFERENDO,

Ad Diem Jun. 10 1727.

Disputabunt
PRAESES

M. JOHANN HENRIC. ERDMANN,
Gotbanus.

&

RESPONDENS
GEORG. FRIDERIC. SCHMIDT,

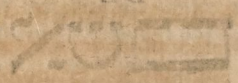
Gotbanus.

Minist. ibid. Cand.
DISSERT. SECVNDA.

VVITTEBERGAE SAXONVM,
EX OFFICINA CHRISTIANI SCHROEDERI, ACAD. TYPOGR.

RECTORIS AC MAGNIFICENTISSIMI
SERENISS. PRINCIPIS AC DOMINI
FRIDERICI AUGUSTI
PRIN. IPSERON. ELECTORATVS
SAXON. HERED.

SACRIFICIO PIAVLARI
PROLEXA
OFFERENDO

M. JOHANN. HENRIC. ES. DMANN.

GEORG. FRIDER. C. SCHMIDT.

DISSERT. SECVNDA

EX OFFICINA CHRISTIANI SCHROEDER. VAG. TYPOG.

XIV.

Sanguis victimae a sacerdote (a) vase quodam
sancto excipiebatur. (b) Stabat vero iste ad angu-
lum,
E 2

(a) Sacerdos requirebatur legitimus MAIMON. *Pes.
hamokd. C. I.* כלל הדם והולכתו למוכח והיוקטו וכן הולכת איברים לכנס
: *Exceptio sanguinis, ad Aram delatio, & denique adpersio, itemque mem-
brorum ad clivum allatio, non sunt legitimae, nisi & sa-
cerdos ministrans sit legitimus.* RASCHI *Not. ad Sebach.
C. I. f. 13. a.* necessarium statuit, ut sacerdotes suis or-
nati vestibus haec peragerent: - ז'ין בגדיהם עליהם אין כמות -
: quando, inquit, *carent vestibus, carent & sacerdotio.*

(b) MAIMON. *Maaf. Korb. C. V.* כל הונחין קבול דמן בכלי
גרת ביר כפן כינר קדשי קדשים אין שומטין אותן ואין מקבלין את דמן אלף גטס
: *Sanguis omnium victimarum excipitur vase sacro
a sacerdote. Sancta vero sanctissima ut mactantur, ita
sanguis eorum tantum excipitur ad septentrionem.*

Danda vero erat opera ut omnis victimae sanguis in
vas deflueret. *Id. l. c. C. IV. §. 8.* כל הונחין מקבול דמן כמות
: *Quando minus
sanguinis ex victima susceptus fuerit, quam ad consicien-
dam sparsionem sufficeret; non pro sancto habetur san-
guis*

laterum, (d) eundem ita spargebat, ut quod reliquum esset, ad basin altaris, effunderet, ubi sanguis, duabus naribus exceptus, in torrentem Kidron devolvebatur. (e)

XV.

Tempus oblationis statum atque certum non erat, siquidem istiusmodi sacrificia, praelari quotidie poterant, (f) Necessum vero erat, ut inter-

E 3

diu

(d) Rubicundum filum medium altare cingebat, quo eo facilius cognosci posset MAIMON l. c. C. VI. §. 20.
 Ad parietem altaris
 de supra à filo, quod in medio (altaris) videre erat.

(e) Haec solum Judaeorum fide nituntur. Scribit enim MAIMON. Beth. babech. C. II. §. II.
 In cornu quod occidentem
 inter & austrum positum erat, confecta erant duo foramina, ut duae nares tenuiores, quae dicebantur
 sese, in ista cornu, in fossa, quae ad torrentem Kidron ducit. Quae hic PFEIFERUS, in Dub. Vex. adnotat,

ista

(g) MAIM. *Maaf. Corb. C. IV.* כל הקרבנות אין מקריבין אותן בלילה אלא ביום של ביום זמתי את בני ישראל לקריב את קורבניהם ביום ולא בלילה לפיכך אין שוקטין זבחים אלא ביום ואין זרקו דמים אלא ביום שמיטה זבחי ביום קריבו את זבחי ביום הזבחים תביע הקרבה וכיון ששקעה החמה נפטל הדם כל שקרבו חזירו ביום העלין אותו על המזבח כל כד זבחים שזרקו דמם ביום מקטירין אחריו בלילה עד שיעלה עמוד הסחר וכדי להרחיק מן הפסע אחרו חכמים שאין *Nullum offerre solent sacrificium, nisi inter diu, quia dicitur Lev. VII. 38. in die quo praecepi Israelitis ut offerrent oblationes suas, die (notanter dicitur) non nocte. Eam ob causam nullum mactant sacrificium, nisi die, neque spargunt sanguinem nisi eo die quo mactatum est, secundum id quod dicitur Lev. VII. 16. eo die quo obtulit sacrificium suum. Die igitur fiat oblatio. postquam enim sol occiderat, illegitimus fit sanguis: reliquum autem quod eo die oblatum est, imponunt altari quavis nocte: quemadmodum earum victimarum partes, quarum sanguis die sparsus est, comburi possunt nocte, donec ascenderit columna aurorae. Ut autem a transgressione eo magis arcerent homines, statuerunt sapientes, quod non adolendae sint istae partes sacrificiorum comburendae, & membra holocausti, nisi tantum ad mediam usque noctem.*

(i) *Tbaanith. C. III. & MAIM. Tham. C. VI. Maaf. Corb. C. V.* לא יבשר זבחי קרבן עד שישמע רעש המים בפתח המזבח
Non potest mactari victima, nisi antea fuerit auditus strepitus a porta maxima, dum aperiebatur editus.

(k) ABAR.

XVII.

Comburebantur ex hoc sacrificio in altari (m)
ea, quae lex divina praecepit. (n) Destinat vero
ista

Maaf. Corb. C. III. אמרל טבא דומד לעו או מקלל שנת בצרכסיה אין מקבלן ממונו קורבן כלל אפילו בעולס טקבלן אדמו מן בניו אין מקבלן אופו מן המומר כזה שטחו' אדם כי יקריב חכם מפי הממוע' למדו חכם ולא כוללם לכוונה את המומר אבל אם היה מומר לסאר עבירות מקבלן ממונו כל בקורבנות: *Si quando Israelita factus fuerit apostata, aut sabbatum data opera profanarit, nullum plane sacrificium ab eo, ne holocaustum quidem, quod tamen a gentili admittebatur, accipiunt: quia dicitur Levit. I, 2. homo qui offert ex vobis: Ex hoc discimus, cum dicatur ex vobis, quum non dicatur, ex vobis omnibus, quod excipiendus sit Apostata. Quando vero alio modo peccaverit accipiunt ab eo omnia sacrificia, postquam rediit, ad penitentiam.*

(m) Altare erat non unum. Comburebantur vero in altari holocaustorum, ubi notatu digna sunt, quae *MAIMON. Maaf. Corb. C. VII. §. II.* asserit, כל בעולין למזבח עולין דרך ימין ומקסיק וירדן דרך שמאל וכו': *Qui ascendunt in altare, ascendere debent omnes per viam ad dextram, qui vero, circumveunt, descendunt ad sinistrum Altaris latus.*

(n) Dicunt istas partes, Judaeorum Doctores אמורים *MAIMON.*

אחרת שרפת אמן על בני המזבח מן החטאים
 : *Istae partes quae
 comburuntur, altari impositae, de sacrificiis pro peccato,
 quae comeduntur, deque iis quae pro noxa offeruntur,
 & de pacificis, dicuntur* אומר. Derivat vocem ille ab
 אמר, putatque hoc iisdem convenire, ideo, quod in scri-
 ptura deserre imperentur & nominentur. BAAL A-
 RUCH vero à מר eâ de causa rectius dici affirmat, quod
 hae partes sint reliquarum quasi Domini vel quod sint
 pars Domini rerum summi: quae quidem genuina fle-
 xio dici nequit. Loca carnibus comburendis erant de-
 stinata tria, quae recenset OUTRAMUS l. c. p. ex MAI-
 MON. *Maaf. Corb. C. VII. §. 3. & ad sebach. in Mischn.*
 C. XII. Ipsa vero quae sic dicuntur אומר alia erant in
 capris, alia in ovibus. Conf. *Lev. III. MAIMON. l. c.*
 C. V. אלו מן החמרים של שר או של עו החלב אשר על הקרב ובכללו חלב
 של בני הקורה ושתי כליות ובחלב שלושין עם החלב אשר על הכסלים ויותר
 בכזב ונטל מן הכזב חטט עם היקרת ואם היה קורבן חזון הכבשים מוסף
 על אלו החלב תמיד עם החליות מן הכזב עד מקום החליות שאתר לעומת
 : העוף וסירנה: *Ista sunt exta in bobus & capris; sebum quod
 operit intestina, quo comprehenditur & sebum ventri-
 culi, ambo renes, eorumque sebum, quodve intestinis ad-
 haeret, itemque reticulum jecoris cum operimento, &
 jecoris ipsius particula. Quando vero victima ex ovibus
 delecta erat, addenda est commemoratis, cauda integra
 cum articulis spinæ dorsi, usque ad renum locum, secun-
 dum id quod Lev. III. 9. dicitur; versus spinam auferet*

ista altari intestina una cum sebo (o) illis ad-hae-
rente, renes, reticulum jecoris, jecoris ipsius par-
ticulam, & tandem caudam ovium. (p)

XVIII.

eam. Eadem ad verbum fere recenset ABARBANEL
loco saepius excitato. PHILO *Lib. de sacrif. Abel. &*
Cain. p. 119. rationem daturus, cur cor non item a Deo
inter exta relatum sit; *quia,* inquit, *principalis illa*
vis singulis temporis momentis vel ad melius vel ad de-
terius mutabilis, non manet eodem loco: quod idem re-
petit. *Lib. de Victim.* p. 650. Ex his vero omnibus my-
sticum aliquem sensum deducit ABARBANEL *ad Lev.*
III. 5. quem ut saepius, sequitur GROTIUS *ibid.* praec-
eunte PHILONE *Lib. de animal. sacrif. pur.*

(o) Ebraei dicunt *se* quod vulgo *adeps*, rectius vero
sebum appellatur. Carni enim quod involvitur, dicere
solent *se*, permissum in cibum, *se* vero intestinis ad-
iacet, ac Judaeis prohibitum. Vid. *Lev. III. 17.* & BE-
CHAI ad h. l. *Deut. XXXII. 14.* Conf. LIGHTFOOTH.
T. I. Opp. p. 709.

(p) Cur caudam ovium Deus sibi vindicaverit, me-
rito quaeritur? Videtur vero factum vel quod obesa ni-
mis

dem quidem die, ac nocte hunc insequente i-
stud consumere debuerint. (s) Relictum enim
si quid

*tum de iis, qui idonei sunt ministerio, quia hic tantum
sacerdos accipit partem ad comedendum. Qui n. eo
tempore, dignus non est ministerio, ut quando quis fue-
rit pollutus, iste nullam accipit partem, quamvis purus
fiat ad vesperam.*

(r) Valet & hic distinctio inter sancta levia & sanctis-
sima: illa ubivis in urbe in loco puro, haec in atrio tan-
tum interiori rite comedebantur. Idem l. c. §. 5. וכולן נאכלין
בכל העיר עמלק תאכלו במקום טהור לא נאמר כן במקום קדוש כפי
: *Omnia ista* (loquitur de
sanctis levibus) *comedebantur in universa urbe, quia
dicitur Lev. X. 14. in loco puro, non dicitur in loco sa-
cro, qui est atrium, sed loco puro, ubi intelligenda ve-
niunt castra Israëlitis. Ista autem tantum in atrio edebant sacerdotes. Conf. Lev. X. 13. 17. it. Lev. VII. 6.
De Atriis Vid. KIMCHI ad Ezech. XLII.*

(s) MAIMON. l. c. ויהוה דין לחטאת ולאדם ולשליח עזר ושירי
חטאת שהכל נאכל ליום ולילה של ביום קורבנו יאכל כל אלו דבר ליום
ולילה דין תורה שכן נאכלין עד שיעמוד עמוד השחר וכן להרחיק מן קטניה
: אמרו חכמים שכן נאכלין עד חצות הלילה: *Mos sacrificiorum pro pec-
cato, pro noxa, salutarium totius coetus, & ex fertis,
est sequens: omnia haec comeduntur die & noctu; quia*
dici-

si quid fuerat, igne id ipsum comburendum. (t)
erat

XIX.

dicitur Lev. VII. 15. Die oblationis comedas. Lex per-
mittit, ut comedantur usque dum ascenderit columna
aurorae; ut autem eo magis a peccando amoverent ho-
mines, statuerunt sapientes, quod comedi saltem debe-
rent, usque ad mediam noctem. Conf. Mass. Sebach.
C. V. fol. 57. & Berachot. C. I. fol. 9. Ceterum qua-
cunque ratione placuerit, comedere sacerdotes ista po-
terant. Id. Ibid. §. 10. אכלו הכהנים חותרין לחבל חקם בן חקשים
קלים בן חקשי קשים כל אכל ושמות זאכלין ולאכלם כלום טוקים
ומתלים Sacerdotibus non est prohibitum partem suam co-
medere quavis ratione: siue sit ex sanctis levioribus si-
ve ex sanctissimis in omni cibo & sapore quo comedere isti
solent. Possunt n. comedere illa omnia, vel assata, vel
decocta, vel elixata. Opera tamen danda erat, ne con-
funderentur inter sese vel miscerentur sacrificia sibi con-
traria; ideo pergit Id. Ibid. אין מתעלים מטאת או אשם עם מורם
בתורם או קאל חור מפני שמעט זאכלין ונתקום אכילתן ולא מורם מתעלים
על אשם עם מטאת ואשם על יום מפני שמעט זאכלין ונתקום אכילתן
; Non coquunt Sa-
cificium pro peccato & pro noxa cum sacrificio Eucharis-
tico, aut ariete Nasiraei, quia differunt comestione ipsa,
& loco comestionis; neque salutaria prateriti diei cum
sacrificio pro peccato & pro noxa praesentis diei, quia
itidem differunt comestione, & loco, & tempore; sed sacrif.
pro peccato & pro noxa coquere solent conjunctim.

(t) MAL.

(†) MAIMON. *Pes. homokd. C. XVIII. §. 9.* לומר לומר
 שיש להקדים לאמר וכן אכילתו שגא' בקורבן תורה לא תותרו מוטו עד בקר
 וכו' וכן לשאר הקדשים בולם והמותר אינו לוקה שבה נתקן הכתוב לעשה
 שגא' ובמותר מוטו עד נזקך בלש תשרשו האוכל ביום מותר קדשים שגא'ר
 במזון חייב כרת בשוגג מביא חטאת קדוש שגא'ר ואכלו עונו ישא כי את קדש
 בשם חלל ונכרתה ומחמתו יתחייב כרת על אכילת המותר אם קדשי קדשים הם
 חייב עליהן מחמת טעלה עמוד השחר ואם קדשים קלים הם חייב עליהן משקיעת
Prohibitum est re- שיהא תחלת הליכה של יום שני שהיא תחלת הליכה של יום השלישי:
siduum aliquid ex carne sacrorum post tempus comeden-
dis illis constitutum, facere; quia dicitur Lev. XXII. 30.
De Sacrificio Eucharistico nihil relinquat is residuum, us-
que ad sequens mane. Haec est ratio reliquorum etiam
sanctorum omnium: si quis vero quid relinquat, non ideo
fustigatur, quia scriptura indicat quid faciendum sit? quum
dicit: reliquum igne comburatur. Vid. Mass. Korb. Pe-
sach. fol. 83. & Kerithut. fol. 76. Qui comedit particu-
lam instar olivæ de carne residua, data opera, excidio
punitur; qui vero per errorem, offert sacrificium pro pec-
cato definitum. Quia dicitur Lev. XIX. 7. qui comedit,
portet iniquitatem suam, quia sanctum Domini profanum
reddidit, & excindetur. Vid. Sebach. C. V. fol. 56. &
72. Quando vero meretur excidium ob deglutita residua?
Si sancta sanctissima fuerint, meretur excidium, qui co-
medit, postquam ascendit columna auroræ: si sancta le-
via, meretur iste excidium post occasum solis, diei secun-
di, quia tunc incipit nox diei tertii. Die vero com-
burenda erant. Docet hoc id. l. c. Cap. XIX. §. 4.
 אין מורעין את המותר חלל יום שגא'ר ביום השלישי בלש ישרא':
Non comburunt residua, nisi die, quum dicitur Lev. VII. 17. die
tertio igne comburatur.

AB 153000 (1)

ULB Halle

003 948 544

3

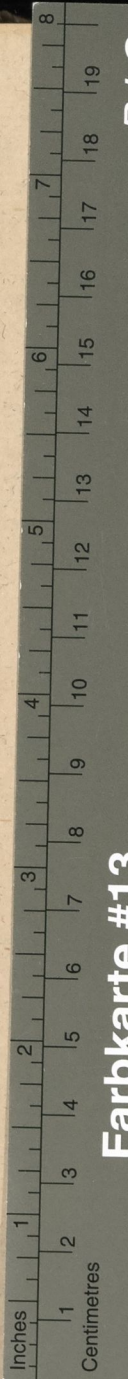

56.

KD 17

Farbkarte #13

B.I.G.

38

D. B. V.
 PICIIS
 MAGNIFICENTISSIMI
 NCIPIS AC DOMINI
 I AVGVSTI
 ET ELECTORATVS
 N. HEREDE
 DE
 IUN
 Sive
 O PIACVLARI
 NOXA
 RENDO,
 Jun. c. 10 10 CCXVII.
 putabunt
 A E S E S
 ENRIC. ERDMANN,
 Gotbanus.
 &
 PONDENS
 OERIC. SCHMIDT,
 Gotbanus.
 ft. ibid. Cand.
 T. SECVNDA.
 RGAE SAXONVM,
 NI SCHROEDERI, ACAD. TYPOGR.

